

Esi-isämme tie

Vanhan sukutarinan pohjalta

Taival takaa vuosisatojen,
noin 1500-luvulta alkaen
esi-isistä menneistä
ensimmäinen,
mainittu kirjoissa Andrejv
Ruuskanen.
Näin kulki tarina Ruuskasten
suvusta,
iltapuheet suvun suussa.
Idästä kaukaa, takaa Laatokan,
laajan kauniin Karjalanmeren,
lähti tumma nuorukainen tielle,
pitkän matkan taipaleelle.
Kävi tiensä kautta taigan,
ihme mitä nähdä saikaan!
Vilihevosi lauma suuri,
yhden raukan huono tuuri,
miehen tieltä pakoon säntäävät;
varsan jälkehensä jättivät.
Tuumi katseli ja tunnusteli
arkaa,
säälitellen pientä hevosparkaa:
"Jalan murtuneen voin
lastoitella,
lähiseudut metsästellä, kalastella.
Hiljaa puhelen ja vettä annan,
ruohokasan eteen kannan,
kunhan Polle jaloillensa juontuu,
otan mukaan, pian ystäväksi
luontuu".
Viritteli ansat, loukut laittoi,
metsänriistaa eineeksensä paistoi,
karttui turkiksia aika lailla,
hyvät riistat näillä mailla.
Polle tottui taakkaa kantamaan,
eläin uskollinen matkaseuranaan
tuli suureen kauppapaikkaan.
Turkikset hän vaihtoi muuhun
tavaraan.
Sulloi säkkiin liinat, puuvillat ja
pitsit,
nauhat koreat ja silkkihuivit.
Laukkuun laittoi peilit, kammat,
napit, neulat, soljet ja saippuat,
korut parahinta meripihkaa
sekä ikoneja puolen tusinaa.
Oli puuha erilainen:
kulkukauppias
maa suuri, polku mutkikas,

mutta kauppa kävi, omaisuutta
karttui,
taakka keveni kun Polle varttui.

Kesät vaihtui syksyyn, talveen,
kevät auringon loisteeseen.
Päätyi Savonmaalle
Rantasalmeen
Hiismäenkylään mäenrinteeseen.
"Ondrejv", hän sanoin
nimekseen,
vastas uteluista perheestään:
" Vanhemmistani en tiedä
mitään,
en esi-isistä ensinkään".
Oli vaikeata nimi ääntää,
väki alkoi kääntää, vääntää.
Andruus tuli kevyemmin
myöskin suusta pienen piltin.
Tapas torpan tytön kauniin,
nuoren,
Amor ampui jousellansa nuolen,
Veret velloi, punehtuivat posket,
luuli kuulevansa kuohuvaiset
kosket.
Alkoi liehitellä lemmikkiään,
kosiskella mielitiettyään:
" En kulkukauppiaana enää
matkaa,
vaan kanssas tahdon elämäni
jatkaa".
Pyysi neidon kättä, lupaa anoi,
isä myöntyi, pappi aamenensa
sanoi.
Osti metsämaata, palan rantaa,
lasten iloks' valkeata santaa.
Poltti kasken, kannot, kivet
vyörsi,
pellot kylvi, pientareiset pyörsi.
Salvoi savusaunan rantatörmään,
kohta päästiin löylyt lyömään.
Pirtti kamareineen honkapuusta,
kattopäällysteeksi koivuntuohta,
villojen ja maidon tuojat
saivat kuivat karjasuojat.
Pollea ei myöskään unohdettu,
sille tehtiin oma pieni pilttu.
Ruuskala tul' nimeksi tilan sen
Ja sukunimekseen ottivat
Ruuskasen.
Lapsiluvun määrä epätietoinen
kaksi poikaa, useampi tyttönen,
ei naisenpuolisia viety kirjoihin,

merkittiin vain pojat talon
virkoihin.

Vuodet vierii, tilaa laajennettiin,
lisää peltomaita kaskettiin.
Uuden asuinrakennuksen tekivät,
vaaleina hohti uuden talon
seinät.
Oli tilaa leikkiin perillisten,
vieraskäynteihin naapureitten.
Maat ja talo kuin herraskartanon
säilyi läpi vuosisatojen.
Väki pitäjässä antoi arvon
suuren,
Ruuskalalla oli hyvät juuret.
Jon, poika vanhin, isän
kaltainen,
kooltaan pitkä, tummatukkainen,
seikkailijan verta suonissaan
päätti värväytyä sotilaaksi,
sai paikan rantaratsastajan,
Savilahteen Pohjois-Savoon.
Ei liene ollut onnellista hänen
työ,
kosk' tuoni korjas kesken
elontien.

Veli Claas, talon isännäksi luotu,
Häll' rakkaat maat ja kotikontu,
multaan mustaan kiinnittyneet
juuret,
Äidin perintöä sinisilmät suuret,
käytökseltään aina maltillinen,
mies vakava ja turvallinen.
Tarina Andruusta päättyy tähän,
mutta mainittavaa vielä vähän.
Oli monta esiäitiä ja –isää,
kirjan taulut kertoo lisää
vaiheista ja kohtaloista,
sukukantamme historiasta.
Oksat haaraantuneet kaikkialle,
etäisimpiin ääriin maailmalle.
Vaikka pitkät ovat säikeet
juurien,
on liikkuvainen suku
Ruuskasten.

*Esitetty Ruuskanen-Ruuska-
sukuseuran perustavassa
kokouksessa elokuussa 2006*

[Kirj. Leena Haatainen os. Ryytty](#)